

ТЕХНИК СЕРВИС ТЕХНОЛОГИК ЖАРAYONINI AVTOSERVIS KORXONALARIDA TASHKIL ETISH

A.A.Karajanova¹, D.K.Sipatdinova², S.Saparbaeva², G.Embergenova²

¹Muhammad Al-Xorazmiy nomidagi TATU Nukus filiali

²№1 sonli kasb-hunar maktabi o'qituvchilari

Annotatsiya: Mazkur maqola avtotransport vositalari texnik servisi texnik ta'minlashning jahon bo'yicha keng tarqalgan usuli hisoblanib, ishlashga yaroqliligi, ishonchliligi, xavfsizligi, tejamkorligi tavsiflab berilgan.

Kalit so'zlar: Avtotransport vositalari, avtoservis xizmatining asosiy vazifasi, avtoservis tizimining rivojlanishi, tijoriy xizmat, servis korxonalar, texnik-nazorat.

Avtotransport vositalari texnik servisi texnik ta'minlashning jahon bo'yicha keng tarqalgan usuli hisoblanib, ishlashga yaroqliligi, ishonchliligi, xavfsizligi, tejamkorligi va zaruriy tashqi ko'rinishini ta'minlash uchun bajariladigan bir qancha xizmatlar majmuidir. Avtoservis xizmatining asosiy vazifasi mamlakatdagi avtomobil transporti, qaysi mulk shaklida bo'lishidan qat'iy nazar, beto'xtov, xavfsiz, tejamkor va ishonchli ishlashini ta'minlashdir.

Respublikamizda avtomobillar deyarli har kuni ishga chiquvchi avtomobillarni yonilg'i-moy mahsulotlari bilan ta'minlash, ularni yuvish-tozalash va nazorat qilish, xizmat ko'rsatish yoki ta'mirlash talab etiladi.

Avtoservis tizimining rivojlanishida – ko'rsatiladigan xizmatlarning ma'lum bir xususiyatlarga ega bo'lishini taqozo etadi:

- avtomobillarni insonlarga va xalq xo'jaligi ishlariga hammabopligi, ya'ni mijozning istalgan korxonada servisdan foydalanish imkoniyatiga ega ekanligi;
- xizmatlar sifatining davlat qonunlari asosida kafolatlanishi;
- servis madaniyatining oshishi va sifatining yaxshilanishiga doimo rag'bat mavjudligi;
- mavjud ehtiyot qismlar va materiallarning ishonchli ekanligi;
- xizmatlardan foydalanishning qulayligi, mijozlarni o'ziga jalb qila bilishi.

Avtomobillar servisini texnik, tijoriy, mijozlar uchun qulayliklar hosil qilish va axborot etkazish kabi ishlarga ajratish mumkin.

Tijoriy xizmat deyilganda asosan aholini avtomobillar, ehtiyot qismlar, avtomateriallar va avtoanjomlar bilan hozirgi vatq talabaliga javob beradigan holatda ta'minlash, savdo va reklama qilish va umuman bu sohaning biznes sifatidagi faoliyati tushuniladi, chunonchi: - avtomobillar, ehtiyot qismlar, avtoanjomlar bilan savdo qilish; - avtomobillarni yonilg'i-moy materiallari bilan ta'minlash; - mijozlar avtomobillarini komission usulda sotib berish; - avtotexnik ekspertiza xulosalari chiqarish;

Мижозлар uchun qulayliklar yaratish va axborot etkazish deyilganda: - mijozlar uchun turli maishiy xizmatlar va qulayliklar tashkil etish (kafe, bar, choyxona va h.k.); - mijozlarni avtoservis axboroti bilan ta`minlash; - texnik maslahatlar tashkil etish; - ko`rsatiladigan xizmat turlarini reklama qilish; - mijozlar bilan doimiy aloqalar o`rnatish, ularning talablari, fikrlari va takliflarini o`rganib, o`z faoliyatida hisobga olish va boshqalarni ko`zda tutadi.

Barcha turdagi servis korxonalarida, asosan katta quvvatli avtoservis korxonalari, texnik xizmatning quyidagi turlari amalga oshiriladi: avtomobillarni sotish oldi texnik xizmati, kafolat davrida va undan keyingi davrda texnik xizmat, mijoz buyurtmasi asosida bajariladigan qo`shimcha texnik ishlar.

Hammabop texnologiya deyilganda uning ko`p marotaba boshqa servis korxonalarida ham qo`llash imkoniyati mavjudligi tushuniladi, universalligi deyilganda turli modeldagi, rusumdagi avtomobillarga xizmat ko`rsatishda ham shu texnologiyani qo`llash mumkinligi tushuniladi. Avtoservis korxonalarining ishlab chiqarishini tashkil etish texnologiyasi yagona o`zaro bog`lanish mezoni asosida avtomobilni yuvish-yig`ishtirishqabul qilish uchun ko`rib chiqish va zarur bo`lgan hollarda avtomobilni diagnostika postidan o`tkazib bajariladigan ishlar hajmini oldindan taxminiy aniqlash va ularni bajarish shartlarini mijoz bilan kelishishdan boshlanadi. Shuni aytish zarurki, qaysi va qanday ishlarni bajarilishni tanlash va buyurish mijozning huquqidir. Bunda, albatta qabul qiluvchi mutaxassis - servis xodimi unga malakali maslahatlar beradi.

Avtomobillarni qabul qilib olish maxsus hujjat «Avtoservis korxonalarida avtomobillarni xizmatga qabul qilish va egasiga topshirish qoidalari» asosida amalga oshiriladi. Shu maqsad uchun korxonada maxsus jihozlangan post (ko`targichli yoki estakada) ajratiladi.

Odatda, qabul qilish va texnik-nazorat, egasiga topshirish postlari birlashtirilib, avtomobil bir joyda, yakka mutaxassis tomonidan qabul qilinadi ham da egasiga topshiriladi.

TXK va ta`mirlash ishlari hajmi mijozning talabi va xohishiga qarab, o`zgarishi, ko`p variantli bo`lishi mumkin.

Shuni ta`kidlash kerakki, respublikamiz miqiyosida avtomobillarga servis xizmat ko`rsatish joylarida avtomobilni yuvish-tozalash, qabul qilib ko`zdan kechirish ishlari bajarilsa, xavfsizlikni ta`minlovchi mexanizmlar va tizimlar diagnostikadan o`tkazilsa, zarurat bo`lsa, chuqur diagnostika qilib, so`ng ishchi postlariga yoki kutish joylariga jo`natish tavsiya etiladi.

Фойдаланилган адабиётлар рo'yxати

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentning 2007 yil 21 maydagi «O'zbekiston Respublikasida xizmatlar va servis sohasini 2010-yilgacha bo'lgan davrda jadal rivojlantirish qo'shimcha choralari haqida» qarori.
2. Avtomobillar texnik ekspluatatsiyasi. Sidiqnazarov Q.M. umumiy tahriri ostida, -T.: "Voriz nashriyoti"